

חאמרין חבית 'יסודות'

בדמוקרטיה, בעיקר מן הסוג הקפיטליסטי אך גם מן הסוג הסוציאליסטי ביותר, יש לימו תמיד עמותות אזרחיות את פעילות הממשל למען התושבים. אפילו במדינה שיש לה יכולת לסייע ולתמוך באוכלוסיות חלשות קיים יתרון רב ליוזמות אזרחיות הצומחות מן השטח. קיומן של רשתות חברתיות בין אנשים שונים בקהילה משפר את יעילות החברה על ידי יצירת פעילות משותפת. המגזר השלישי תורם למעורבות גדולה יותר של החברה המקומית, העירונית, השכונתית או היישובית בתוך עצמה ובמעגל הרחב יותר אף תורם לעיצובה של חברה דמוקרטית מעורבת, אכפתית ומשתתפת.

חשיבותה הגדולה של היוזמה האזרחית באה לידי ביטוי במיוחד בעיתות משבר וחירום כמו זו שאנו מצויים בה כעת: אנשים פרטיים ועמותות מסייעים בהובלת מזון לקשישים, לבעלי צרכים מיוחדים וגם לאנשים רגילים המוצאים עצמם בבידוד. יוזמות מן השטח מציעות סיוע לבעלי עסקים שנקלעו לקשיים, תכנים חינוכיים בידוריים או מרחיבי אופקים כדי להעביר את ימי השעות הביטחית הכפויה ואף סיוע נפשי דרך הרשת. יוזמות אזרחיות שמקורן באחריות ובערבות הדדית נכנסות במקומות שאליהם רשויות המדינה, העסקות בניהול הגדול של המשבר, לא יכולות ואולי אף אינן צריכות להימצא. בויכוח מוכר בין טורנוסרופוס הרומי לרבי עקיבא במסכת בבא בתרא דף י עמוד א נידונה השאלה:

"אם אלהיכם אוהב עניים הוא - מפני מה אינו מפרנסם?"

ובהשאלה – נוכל לשאול על פיה: מדוע יצר ה' בעולם קשיים, מצוקות, מגיפות? האם אי אפשר היה למנוע מראש אותן ואת כל המצוקות, הסבל והקושי שהן יגרמו?

רבי עקיבא ענה לטורנוסרופוס על השאלה באומרו: "כדי שניצול אנו בהן מדינה של גיהנם". כלומר- עוני ומצוקה של אדם או של קבוצה בא כדי לזכות אדם או קבוצה אחרת בסיוע לו. סיוע שבזכותו יינצל מעונשו של גהינם ויזכה לשכר בעולם הבא.

רבי עקיבא וטורנוסרופוס דנו על עניים ומצוקה כלכלית, אך העיקרון תקף גם לחולים או במקרה שלנו גם לבודדים, מבודדים וקשישים:

אפשר להסתכל על קושי ומצוקה כהזדמנות לחסד. לחשוב ולהסתכל סביבנו בימים האתגרים הללו- מי בקרבתנו זקוק למשהו ומה אני כול לעשות כדי לסייע לו כלכלית, פיזית, נפשית או רוחנית.

שנמשיך לשלב ידיים (מכוסות כפפות כמובן!) ולעמוד יחד (במרחק שני מטרים כמובן!) גם בזמנים קשים

!